

Årsboks slut

Socialnämnden 2024

Dokumenttyp: Redovisande dokument, bokslut

Beslutande instans: Socialnämnden

Datum för beslut: 2025-02-11

Diarienummer: 2025.006 SN

ALINGSÅS
KOMMUN

Innehåll

Verksamhet.....	1
Måluppföljning	4
Koppling till Agenda 2030	4
Mål och nyckeltal	4
Uppföljning av hållbarhetsprinciper	8
Uppföljning av internkontroll	8
Uppföljning av privata utförare	9
Ekonomi	10
Drift.....	10
Prognossäkerhet	12
Investeringar.....	12
Personal.....	13
Personalstatistik	13
Arbetsskador och tillbud	15
Sjukfrånvaro	16

Bilaga 1. Uppföljning av internkontroll

Bilaga 2. Uppföljning av privata utförare

Verksamhet

Socialnämnden ansvarar för kommunens verksamhet inom individ- och familjeomsorg och socialpsykiatri samt, från och med 2024, integration och arbetsmarknadsverksamhet. Inom dessa områden ger socialnämnden insatser i form av råd, service och stöd till barn, unga, vuxna samt familjer. Nämnden arbetar med myndighetsutövning som styrs av flera lagar – exempelvis socialtjänstlag (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Året har varit utmanande på flera sätt för socialnämnden främst utifrån fortsatta volymökningar inom barn och unga-vården kombinerat med rekryteringsutmaningar, men också volymökningar inom försörjningsstödet. Till skillnad från 2023 som också innebar volymökningar redovisar nämnden nu ett underskott som uppgår till 9,8 mnkr. Mycket arbete ha skett för att hantera och på sikt försöka bryta utvecklingen men även i måluppfyllelsen återspeglas volymökningarna kopplat till samhällsutvecklingen.

Ansvar för integration och kommunal arbetsmarknadsverksamhet flyttades från Kultur och utbildningsnämnden till Socialnämnden 2024, till följd av detta inrättades en ny avdelning med fokus på att underlätta självförsörjningsprocessen. I den nya Avdelning stöd och arbete ingår nu även ekonomiskt bistånd, tillfälligt boende och skuld- och budgetrådgivning. Under hösten fortsatte översynen inom avdelningen och i december beslutades om ytterligare en omorganisation där integration, boendesekreterare, budget och skuldrådgivare, reception och vaktmästeri från 2025 bildar Enhet vägledning och integration. Enhet försörjningsstöd och Enhet arbetsmarknad bibehålls. Syftet är att säkerställa en effektiv organisation och skapa förutsättningar för att allt fler Alingsåsare ska bli självförsörjande.

Nämnden fick ett uppdrag av kommunstyrelsen 16 oktober 2023, § 171 att fortsätta arbetet med att ta fram en Alingsåsmodell med stärkt fokus på arbetsmarknad och sysselsättning. Modellen har fått namnet *Framsteget* och bygger på multimodala insatser med fokus på Alingsåsaren, insatserna präglas av flexibilitet, samverkan och nytänkande. Genom att komponera och synkronisera insatser i samverkan med andra utvalda verksamheter både inom förvaltningen och den kommunala organisationen och utanför, finns förutsättningar för insatser med hög effektfullhet och förbättrad flödeseffektivitet. Framsteget kommer leda till att fler Alingsåsare kommer ut i egen försörjning eller får stöd att ta del av den ersättningsform de har rätt till.

Verksamheten har hittills utmanats av volymutvecklingen inom ekonomiskt bistånd på grund av en mer komplex målgrupp och ökad arbetslöshet. Inflödet har varit högre än vad som kunnat förväntas utifrån befolkningsutveckling på grund av den samhällsekonomiska utvecklingen, därtill har utflödet begränsats av liknande orsaker samtidigt som arbetsmarknadsinsatserna haft en begränsad kapacitet. Detta har bland annat lett till fler biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd än tidigare. En glädjande utveckling är dock att en lägre andel biståndstagare återaktualiseras och samlokaliseringvinster medfört att kön till arbetsmarknadsinsatser förkortats.

Nämnden har även utmanats av att allt fler barn och unga aktualiseras i verksamheten. Det ackumulerade inflödet av alingsåsare upp till 18 år är elva procent högre för 2024 än för 2023,

mätt i antalet aktualiseringar, trots omfattande serviceinsatser. Jämfört med 2022 och 2021 är inflödet 49 respektive 62 procent högre. Inflödet har medfört ett högre kostnadsläge, på avdelning unga är kostnaden för köpt vård 19 procent högre under 2024 än föregående år. Placeringarna har under året varit fler än man har planerat för. Orsaken till detta är i hög grad normbrytande beteende hos den unge, även hos yngre barn. Ungdomskriminaliteten är hög och karaktären på brotten är allvarlig. Detta är en ovanlig och mycket oroande trend som påverkar även andra kommuner. Under året har fem ungdomar suttit häktade för allvarliga brott i väntan på rättegång och fyra av dem har blivit dömda till ungdomsvård enligt socialtjänstlagen, vilket innebär att socialnämnden är ansvariga för att tillhandahålla vården.

En krimgrupp har skapats på socialförvaltningen, vars uppdrag bland annat är att arbeta särskilt med dessa barn och unga samt att erbjuda stöd för vuxna att lämna sin kriminella livsstil. Under den senare delen av året har krimgruppen inlett samverkan med stödkoordinatorena från avdelning vuxen kring ungdomar som är involverade i allvarlig kriminalitet där stöd behövs från olika huvudmän. Tillsammans verkar krimgruppen och stödkoordinatorena för att hitta arbetsätt där vi på hemmaplan kan erbjuda adekvat vård för att kunna minska och motverka placeringar på HVB och SIS.

Spetsfunktioner som nämndens säkerhetsteam har däremot behövt avvecklas till förmån för att frigöra handläggningsresurser. Rekryteringssvårigheter och tillgång till kvalificerad personal har tvingat verksamheten att anlita konsulter i en väsentlig omfattning för att klara det lagstadgade uppdraget. Avdelning unga har under året ändå fokuserat på barns rättigheter, kvalitetssäkring av utredningar och utveckling av samverkan i ett led att förbättra verksamhetens kvalitet och effektivitet.

Även Avdelning vuxna har genomfört en organisationsförändring. Enheterna vuxna och unga vuxna och socialpsykiatri har slagits samman till en, nya Enhet vuxna. Detta för att få en mer enhetlig struktur med bättre resursfördelning och tydligare arbetsstruktur. Avdelning vuxnas fokus har under året varit att stärka insatser på hemmaplan. Ett nytt projekt, "Stärkt", har inletts med fokus på kvinnors rättigheter och arbete mot hedersrelaterat våld. Samarbete med civilsamhället har fortsatt utvecklas, bland annat i frågor som rör suicidprevention såväl som brukarinflytande. Genom att arbeta för förbättrade hemmaplanslösningar avser nämnden att få bättre kontroll över köpta vårdinsatser vilket på sikt kan minska nämndens kostnader och öka insatsernas kvalitet.

Socialnämnden har under 2024 arbetat intensivt för att tillgodose alingsåsarnas behov och ställa om verksamheten för att vara rustad inför införandet av den nya socialtjänstlagen som förväntas träda i kraft 1 juli 2025. Finansierat med statligt stöd har nämnden tagit krafttag för att kartlägga målgrupper och deras behov samt förbereda organisationen och anpassa arbetsprocesser för att hamna i linje med intentionerna i den nya socialtjänstlagen. Fokus har framförallt varit inriktat på att kvalitetssäkra och vidareutveckla arbetsätt för att skapa långsiktigt hållbara och kostnadseffektiva processer. Vilket ger förutsättningar att bibehålla och utveckla mer riktat förebyggande insatser.

Samverkan inom kommunen, med externa aktörer och med civilsamhället är en viktig förutsättning för att skapa social och ekonomisk hållbarhet i all verksamhet inom nämndens ansvarsområde. Under året har samverkan förstärkts och utvecklats inom flera områden för

att säkerställa att alingsåsare får ett samordnat och individanpassat stöd. Tillsammans med barn- och ungdomsnämnden (BUN) och Västra Götalandsregionen (VGR) har förvaltningen återinrättat en familjecentralsliknande verksamhet i Bjärke under namnet Familjens hus. Verksamheten erbjuder öppenförskola, familjestöd, familjerådgivning och utökade hembesök till nyblivna föräldrar, med goda resultat och ett högt besökstal. Annan viktig samverkan för barn och unga är det skolsociala teamet som är inriktat på att ge skolsocialt stöd till barn och elever som har en oroande frånvaro. Arbetet har vidareutvecklats i Bjärke med fokus på närvarofrämjande insatser, och stödmaterial för föräldrar har tagits fram i samverkan med skolorna. Samverkansformerna utformas och utvecklas gemensamt mellan Socialnämnden och BUN.

Även samverkan med polisen fortgår enligt den etablerade samverkansstrukturen, styrgrupp, arbetsgrupp samt individsamverkan mellan socialsekreterare och polis. Möten hålls också regelbundet mellan socialtjänst, polis, Barn och ungdomsnämnden, Kultur och fritidsnämnden och vid tillfälle även räddningstjänsten. För att stärka samverkan vistas socialsekreterare regelbundet i polisens lokaler och polis besöker förvaltningen på plats.

Vidare har kommunen, tillsammans med barn- och ungdomspsykiatri (BUP), initierat ett mobilt team för barn med allvarlig psykisk ohälsa, vilket stärker det förebyggande arbetet mot normbrytande beteenden och kriminalitet.

Nämnden har fortsatt arbetat aktivt med att stärka samverkan bland annat genom vårdssamverkan SAMLA (Samverkan Lerum Alingsås) ihop med andra förvaltningar, primärvård och region. Mini-Maria-mottagningen, som vänder sig till ungdomar upp till 21 år utifrån beroendeproblematik samt deras närstående, har utvecklats ytterligare under året. Den socialmedicinska mottagningen, som vänder sig till vuxna personer över 18 år med missbruks- eller beroendeproblematik, och Mini-Maria drivs båda i samverkan mellan kommun och VGR i form av delat huvudmannaskap. Det övergripande målet för verksamheten är att de som söker ska erbjudas lätt tillgängligt stöd och en samlad kompetens med koordinerade insatser från olika aktörer.

För att möta ökade behov har förvaltningen intensifierat arbetet med boendestöd och bostadsfrågor. Samverkan mellan olika aktörer har resulterat i ett ökat antal övergångar till förstahandskontrakt, vilket bidrar till stärkt självständighet för invånarna. Socialförvaltningen har också tagit fram bättre strukturer för boendeprocesser och infört gemensamma samrådsmöten mellan relevanta enheter. Dessa insatser syftar till att säkerställa långsiktig hållbarhet och förbättra livskvaliteten för kommunens invånare.

Det har även tagits ytterligare steg under året för att utöka avtalssamverkan med andra kommuner, bland annat kopplat till jävshantering och familjerådgivning, för att säkerställa förutsättningar för en bibehållen eller förbättrad kvalitet och kostnadseffektivitet.

Måluppföljning

Koppling till Agenda 2030

Kommunfullmäktige antog 2019-09-25, § 175, *Alingsås kommuns policy för hållbar utveckling utifrån FN:s Agenda 2030* som beskriver hur kommunen ska arbeta för att utvecklas till att bli socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar. Policyn ska genomsyra nämndens arbete och nämndens mål bör kopplas till Agenda 2030 där så är möjligt.

Socialnämnden arbetar med att förebygga och förhindra social och ekonomisk utsatthet vilket bidrar till social hållbarhet. Arbetet sker framförallt i form av riktat förebyggande och stödjande insatser till barn och unga, personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa samt ekonomiskt stöd i form av ekonomiskt bistånd. Arbetet omfattar även stöd och skydd till de som utsätts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck samt till de som utövar våld. Vid beskrivning av nämndens mål nedan anges vilka av de globala målen i Agenda 2030 som nämndens arbete med respektive mål bidrar till.

Mål och nyckeltal

Socialnämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål och indikatorer genom totalt fyra formulerade mål kopplade till mål 1, "Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv", mål 2, "I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling", och mål 3, "Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen".

Under respektive mål nedan följer en beskrivning av väsentliga aktiviteter som genomförts och analys av resultaten.

En bedömning av måluppfyllelse görs genom nedan signalfärger:

Ej uppfyllt | Delvis uppfyllt | I hög grad uppfyllt | Helt uppfyllt

1. I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling

Nämndens mål	Kommentar/ analys	Bedömning
Indikator: Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)		
Antal personer som blir självförsörjande ska öka	<p>En viktig aspekt i ett socialt hållbart samhälle är att sträva efter att människor efter socialtjänstens eller arbetsmarknadsenhetens insats kommer ut i egen försörjning. Genom att bli självförsörjande och minska långvarigt bidragsberoende minskar risken att man hamnar i ett utanförskap. Därmed minskar även risken för psykisk ohälsa och att barn i hushåll som uppbär långvarigt försörjningsstöd själva hamnar i ett bidragsberoende.</p> <p>Nämnden har försökt uppnå målet genom ett aktivt socialt arbete riktat mot personer som uppbär ekonomiskt bistånd, samverkan med lokala aktörer samt arbetsmarknadsinsatser för att underlätta för Alingsåsare i behov att träda in eller återinträda på arbetsmarknaden, alternativt hjälpa dem vidare till rätt försörjning.</p>	

Andel vuxna personer som inte återkommit till försörjningsstöd inom ett år efter avslutat försörjningsstöd är 86 procent 2024, jämfört med 70 procent 2023, vilket innebär att en lägre andel personer har återaktualiserats. Målvärdet har dock inte nåtts avseende antal vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd.

Sedan 2024 är kommunens arbetsmarknadsverksamhet organiserad under Socialnämnden och under året har nämnden arbetat med att ta fram en modell med stärkt fokus på arbetsmarknad och sysselsättning där insatserna präglas av flexibilitet, samverkan och nytänkande. Från och med att modellen implementeras i verksamheten är bedömningen att den kommer ha en betydande effekt, i ett första steg handlar det om att bryta utvecklingen och i ett andra steg att vända den.

Koppling Agenda 2030

Mål 1. Ingen fattigdom

Mål 3. God hälsa och välbefinnande

Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 10. Minskad ojämlikhet

Nyckeltal	Mål 31 dec 2024	Utfall 31 dec 2024	Utfall 31 dec 2023
Antal vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd ¹	<166	207	169
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%) ²	75	86	70

2. I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling

Nämndens mål	Kommentar/ analys	Bedömning
Indikator: Ej aktuell, indirekt koppling till indikatorerna för social hållbarhet och trygghet.		
Våldet i nära relationer ska minska	<p>Att våldet i allmänhet, och våldet i nära relationer i synnerhet, minskar är grundläggande för en socialt hållbar utveckling. Sedan 2021 finns det ett förtydligande i socialtjänstlagen gällande personer som utövat våld. I lagrummet står uttryckt att det hör till socialtjänstens uppgifter att verka för att personer som utövat våld mot närstående ska ändra sitt beteende. Sedan 2022 har socialförvaltningen arbetat med att ta fram arbetssätt för att erbjuda motiverande och förändrande stöd till målgruppen.</p> <p>Under 2024 har tio våldsutövare fått stöd och målnivån nåddes därav inte fullt ut. Detta beror till delar på mottagligheten i målgruppen och till delar på att personalsituationen inom avdelning unga gjort att ambitionen behövt sänkas till förmån för annan lagstadgad verksamhet. Även om omfattningen är begränsad har arbetet god effekt.</p> <p><u>Koppling Agenda 2030</u></p>	

¹ Uppgift från verksamhetssystemet Lifecare

² Uppgift från verksamhetssystemet Lifecare

	Mål 3. God hälsa och välbefinnande Mål 5. Jämställdhet Mål 16. Fredliga och inkluderande samhällen		
Nyckeltal	Mål 31 dec 2024	Utfall 31 aug 2024	Utfall 31 aug 2023
Antal våldsutövare som får stöd, antal (#) ³	>20	10	14

Indikator: Ej aktuell, indirekt koppling till indikatorerna för social hållbarhet och trygghet.

Alingsåsare ska erbjudas riktat förebyggande insatser för att minska riskbruk och beroendeproblematik	Genom att erbjuda riktat förebyggande stöd för att minska riskbruket och beroendeproblematiken i Alingsås kommer fler individer bidra till en hållbar social och ekonomisk utveckling och samhällskostnaden för beroendeproblematik begränsas. I samverkan med VGR erbjuds riktat förebyggande insatser kopplat till beroendeproblematik genom bland annat socialmedicinsk mottagning och Mini-Maria. Nämnden har även en omfattande fältverksamhet, bland annat med syftet att minska riskbruk och beroendeproblematik. Bilderna de senaste åren är att beroendeproblematiken ökat vilket också stärks av att fler personer aktualiseras. Under 2024 har 444 personer aktualiserats, en ökning med 47 procent jämfört med föregående år. Koppling Agenda 2030 Mål 3. God hälsa och välbefinnande Mål 5. Jämställdhet Mål 16. Fredliga och inkluderande samhällen		
Nyckeltal	Mål 31 dec 2024	Utfall 31 dec 2024	Utfall 31 dec 2023
Aktualiserade personer avseende beroendeproblematik, antal (#) ⁴	<315	444	302

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Nämndens mål	Kommentar/ analys	Bedömning
Indikator: Ej aktuell, indirekt koppling till indikatorn för gott bemötande vid kontakt med kommunen.		
Alingsåsaren ska ha inflytande över sina insatser och få gott bemötande från socialtjänsten	Alingsåsare i behov av stöd eller insatser från socialtjänsten ska mötas av en tillgänglig och professionell verksamhet. Genom att få inflytande över sina insatser och därigenom öka delaktigheten och mottagligheten blir insatserna mer effektfulla.	

³ Uppgift från verksamhetssystemet Lifecare

⁴ Uppgift från verksamhetssystemet Lifecare

Förvaltningen arbetar aktivt för att utveckla metoder för brukarinflytande både på individ- och gruppnivå. Idag finns ett tydligt arbete för brukarinflytande för den enskilde bland annat genom tät samverkan med brukarföreningen i Alingsås och på alla boenden i form av husmöten med de boende där man planerar verksamheten tillsammans. Arbetet sker i samverkan med NSPH (Nationell samverkan för psykisk hälsa) och utgår från deras handbok om brukarmedverkan.

Avdelningarna arbetar aktivt med att göra den enskilde delaktig i beslut om insats samt att kunna påverka insatsens utformning.

I undersökningar efter avslutad insats upplever alingsåsarna att man i hög grad har haft inflytande över sina insatser och att man har fått ett gott bemötande.

Koppling Agenda 2030
Mål 10. Minskad ojämlikhet

Nyckeltal	Mål 31 dec 2024	Utfall 31 dec 2024	Utfall 31 dec 2023 ⁵
Upplevt inflytande, andel positiva svar (%) ⁶	>60	71	-
Upplevt bemötande, andel positiva svar (%) ⁷	>75	79	-

⁵ Nytt mätetal för 2024, historiskt utfall ej tillgängligt

⁶ Anonymiserade svar från enkät som skickas ut till individer vars insatser avslutats

Uppföljning av hållbarhetsprinciper

Kommunfullmäktige antog KF 2019-09-25, § 175, *Alingsås kommuns policy för hållbar utveckling utifrån FN:s Agenda 2030* som beskriver hur kommunen ska arbeta för att utvecklas till att bli socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar. Policyn ska genomsyra nämndens arbete och uppföljning av arbetet ska ske utifrån följande principer för ett hållbart Alingsås:

1. *Åtgärder som ger långsiktiga och strukturella förändringar i socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar riktning ska väljas i första hand.*
2. *Åtgärder ska planeras ur ett helhetsperspektiv och hänsyn till påverkan även utanför kommunens gränser ska vägas in.*
3. *Hållbarhetsarbetet utgår från samverkan i kommunens hela organisation – ett Alingsås – och skapar förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling genom att arbeta tillsammans med invånare, myndigheter, näringsliv, föreningsliv och civilsamhället.*
4. *All verksamhetsutveckling ska gynna en hållbar utveckling för Alingsås kommun och dess invånare. Nya lösningar och idéer bejakas genom att arbetet alltid ska ha ett lärandeperspektiv.*

Socialnämnden arbetar med att förebygga och förhindra social och ekonomisk utsatthet vilket bidrar till social hållbarhet. Arbetet sker framförallt i form av riktat förebyggande och stödjande insatser till barn och unga, personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa, ekonomiskt stöd i form av ekonomiskt bistånd såväl som riktade insatser för att öka självförsörjningsgraden för de som står långt ifrån arbetsmarknaden samt genom verksamhet som gynnar integration och inkludering. Arbetet omfattar även stöd och skydd till de som utsätts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck samt till de som utövar våld. Vid beskrivning av nämndens mål ovan anges vilka av de globala målen i Agenda 2030 som nämndens arbete med respektive mål har bidragit till.

Uppföljning av internkontroll

Utifrån Socialnämndens risk- och väsentlighetsanalys som genomfördes under hösten 2023 togs 2024 års internkontrollpunkter fram med uppföljning vid del- och årsbokslut. De risker som inte hanterades som mål för nämnden eller internkontrollpunkter har omhändertagits inom ramen för förvaltningens uppföljning av kritiska verksamhetsfaktorer utifrån perspektiven ekonomi, målgrupp, verksamhet och medarbetare.

Vid årsbokslutet visar kontrollen att tre av totalt fyra kontrollpunkter har genomförts utan anmärkning eller med försumbar anmärkning.

Följande signaler har använts för bedömning av för respektive kontrollmoment:

- Kontrollen är genomförd utan anmärkning/med försumbar anmärkning
- Kontrollen är genomförd med anmärkning

Uppföljning av socialnämndens internkontrollplan 2024 framgår av bilaga 1.

Omedelbara åtgärder

Socialnämndens väsentlighets- och riskanalys identifierade ingen risk som bedömdes kräva omedelbar åtgärd.

Uppföljning av privata utförare

Program för uppföljning av privata utförare antogs av kommunfullmäktige, KF 2024-14-26, § 159. Utifrån programmet ska varje nämnd ha en plan för, när och på vilket sätt uppföljning och kontroll av avtal med privata utförare ska ske under året. Detta med anledning av att kommunen är ansvarig gentemot kommuninvånarna oavsett i vilket regi verksamheten bedrivs. När en kommunal angelägenhet överlämnas till privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten, enligt 10 kap. 8-9 §§ kommunallagen. Socialtjänstens insatser är anpassade utifrån individen, för att insatserna ska vara effektiva krävs att de motsvarar individens behov och förutsättningar. I första hand genomförs insatserna av nämndens egna verksamheter och i andra hand används privata utförare genom befintliga ramavtal. Som sista alternativ anlitas privat utförare genom direktupphandling.

I socialnämndens plan för uppföljning av privata utförare, SN 2023-12-12, § 62, har en avgränsning gjorts till att gälla insatserna hem för vård eller boende (HVB) för vuxna med missbruk, hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga samt konsulentstödda familjehem då det framförallt är inom dessa områden som privata utförare anlitas kontinuerligt genom befintliga ramavtal. Enligt planen ska kontroll och uppföljning ske genom att undersöka om aktuellt tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) finns före placering. Kontrollen sker utifrån den lämplighetsprövning av den privata aktören IVO genomfört före tillstånd getts. IVO:s lämplighetsbedömning säkerställer bland annat att aktörens ägare och ledning har tillräcklig kunskap och kompetens, är lämpliga att driva verksamheten och huruvida verksamheten har ekonomiska förutsättningar. IVO gör även regelbunden tillsyn av verksamheter eller då behov uppstår till exempel till följd av en lex Sarah anmälan, vilket innebär att en verksamhets tillstånd kan dras in.

2024 har inga brister iakttagits, i övrigt framgår nämndens uppföljning av privata utförare av bilaga 2.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avv. bokslut/budget 2024	Bokslut 2023	Diff. bokslut 2023/2024
Verksamhetens intäkter	31 417	37 315	5 897	21 733	15 582
Personalkostnader	-158 695	-153 938	4 757	-127 614	-26 324
Lokalhyror	-17 416	-17 647	-231	-11 919	-5 728
Köp av tjänster	-62 376	-77 906	-15 350	-71 576	-6 330
Övriga kostnader	-38 013	-42 674	-4 661	-34 535	-8 139
Verksamhetens kostnader	-276 500	-292 165	-15 665	-245 645	-46 520
Verksamhetens nettokostnader	-245 082	-254 850	-9 768	-223 912	-30 938
Kommunbidrag	245 082	245 082	0	224 047	21 035
Finansnetto	0	-2	-2	-6	4
Årets resultat	0	-9 770	-9 770	129	-9 899

Inledande sammanfattning

Socialnämndens resultat för bokslutsperioden uppgår till -9,8 mnkr, vilket är ett sämre utfall än vad som prognostiserats under året. Att resultatet blev sämre än vad årets sista prognos visade beror framförallt på att kostnader för köpt vård och ekonomiskt bistånd ökade ännu mer under årets sista månad. Nettokostnadsutvecklingen uppgick till 14 procent eller 31 mnkr, vilket förklaras dels av utökad verksamhet då nämnden tagit över enheterna för arbetsmarknad och integration, dels av volymökningar inom nämndens ansvarsområde samt ett högre kostnadsläge 2024.

Resultatavvikelsen beror i stor utsträckning på ett oväntat stort inflöde som motverkat effekterna av hemtagningar från externa placeringar samt en fördröjd effekt av modellen Framsteget. En tidigt in-tecknad buffert har minskat möjligheterna att parera oförutsedda händelser. Likt tidigare år har det uppstått vakanser inom myndighetsutövningen för barn och unga, vilket har tvingat nämnden att anlita konsulter för att upprätthålla den lagstadgade verksamheten.

Nämnden antog en handlingsplan i september (SN 2024-09-17, §42), effekten har inte kunnat räknas hem 2024 men handlingsplanen bedöms ha full beräknad effekt 2025.

Utfall för året

Utfallet under året avviker negativt från budget. Avvikelserna är kopplade till kontogrupperna för intäkter, personalkostnader, köp av tjänster samt övriga kostnader.

Intäkter avviker positivt från budget med 5,9 mnkr. Kontogruppen består till största del av ersättning från Migrationsverket för nyanlända och ensamkommande samt hyresintäkter för lägenheter som hyrs ut i andra hand.

Personalkostnader består av lönekostnader samt arvoden till uppdragstagare. Arvoden till familjehem har utifrån ökade volymer ett utfall som överstiger budget. Lönekostnader har genererat ett överskott kopplat till vakanser, främst inom myndighetsutövande enheter inom avdelning unga och inom nämndens boenden. En del av vakanserna har behövt tillsättas med inhyrd personal för att upprätthålla rättssäkerheten och fullfölja det lagstadgade uppdraget. Kostnader för inhyrd personal är obudgeterade och redovisas under köp av tjänster. Utfall för personalkostnader 2024 uppgick till 153,9 mnkr vilket innebär en positiv avvikelse om 4,8 mnkr.

Lokalhyror har ett utfall i nivå med budget.

Köp av tjänster inkluderar framförallt köpt vård samt tillfälligt inhyrd personal. Under året har volymerna för den köpta vården överstigit budgeterade nivåer, och kostnader för tillfälligt inhyrd personal har också bidragit till en negativ avvikelse. I kontogruppen finns även en förvaltningscentral buffert som har varit intecknad i prognosen sedan april. Totalt avviker kostnaderna negativt med 15,5 mnkr eller 25 procent jämfört med budget.

Övriga kostnader, som till 80 procent utgörs av ekonomiskt bistånd, har under perioden en negativ avvikelse mot budget om -4,7 mnkr. Effekten av Framsteget har ännu inte fått något genomslag. På längre sikt förväntas utvecklingen av ekonomiskt bistånd i ett första skede avstanna och i ett andra skede vända. Resterande del av kontogruppen är främst kopplad till förbrukning, där kontona avviker med -0,3 mnkr eller 4 procent mot budget.

Jämförelse mellan åren

Nettokostnadsutvecklingen uppgick 2024 till 14 procent eller 31 mnkr. En stor del av nettokostnads- och kommunbidragsutvecklingen beror på överflyttad verksamhet som inte har påverkat resultatutvecklingen negativt. Utvecklingen av den ofinansierade nettokostnaden är dock kopplad till köpt vård, och i viss utsträckning, ekonomiskt bistånd.

Under hela 2024 har kostnaderna för köpt vård befunnit sig på en nivå som överstigit budget. Trots omfattande analysarbete, hemtagningar och reviderade arbetssätt har ett högt inflöde medfört en ogynnsam kostnadsutveckling. Även volymerna och kostnaderna inom ekonomiskt bistånd har fortsatt öka, något som beror på den samhällsekonomiska utvecklingen snarare än demografiutvecklingen. Sammantaget är detta de primära förklaringsposterna till resultatförsämringen mellan åren.

Prognossäkerhet

Avstämnings- tillfälle, belopp i tkr	Prognos	Avvikelse från bokslut
Fördjupad månadsuppföljning	-3 000	-6 770
Delårsbokslut	-5 000	-4 770
Bokslut 2024	-9 000	-770

Prognosavvikelsen uppgår till -0,8 mnkr eller 0,3 procent av budgeterad nettokostnad. Socialnämnden har under årets tillfällen för budgetuppföljning behövt försämma prognosen. (SN 2024-05-14, §23; SN 2024-09-17, §42; SN 2024-12-10, §56).

Investeringar

Belopp i tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avv. bokslut/ budget 2024	Bokslut 2023	Diff. bokslut 2023/2024
Expansionsinvestering	0	0	0	0	0
-	0	0	0	0	0
Imageinvestering	0	0	0	0	0
-	0	0	0	0	0
Reinvestering	1 500	758	742	525	-233
Inventarier	400	504	-104	305	-199
IT-utrustning	300	192	108	200	8
Transportmedel	50	7	43	20	13
Förbättringsutg på annans fastighet	750	55	695	0	-55
Anpassningsinvestering	0	0	0	0	0
-	0	0	0	0	0
Totala utgifter	1 500	758	742	525	-233

Utfall

Utfallet för 2024 uppgår till 0,8 mnkr vilket motsvarar 51 procent av budgeten för året. Under 2024 har socialnämnden haft förhållandevis små investeringsbehov, de behov som har funnits är kopplat till reinvestering av inventarier till verksamheten, IT-utrustning och inköp av ytterligare elcyklar. Det fanns även planer på att anpassa en verksamhetslokal med en mer ändamålsenlig utformning i verksamheten, fastighetsägaren kommer dock göra anpassningarna själv.

Jämförelse mellan åren

Skillnaden i utfallet mellan åren uppgår till 0,2 mnkr. Hälften av detta utgörs av investeringar inom verksamheten för arbetsmarknadsinsatser, vilken inte tillhörde socialnämnden 2023.

Personal

Personalstatistik

Nyckeltal	2023	2024	Differens
Antal anställda			
Tillsvidareanställda	186	190	4
Visstidsanställda	12	11	-1
Antal årsarbetare			
Tillsvidareanställda	184,3	187,8	3,5
Visstidsanställda	11,0	11,0	0,0
Sysselsättningsgrad*			
Tillsvidareanställda	99%	99%	0%
*utifrån vad som framgår i anställningsavtalet			
Medelålder			
Tillsvidareanställda	45,3	45,9	0,7
Utförd tid av timavlönade*			
*omräknat till heltidsarbetare	13,4	13,9	0,4
Fyllnad och övertid*			
Fyllnad	0,1	0,0	-0,1
Övertid	0,5	0,5	0,0
*omräknat till heltidsarbetare			
Personalomsättning*	16,8%	10,4%	-6,4%
*exkluderat pensionsavgångar			

Antal årsarbetare 2024 har ökat med fyra stycken gentemot föregående år, medan antalet visstidsanställda har minskat med 1. Ökningen av årsarbetare kan härledas till övertagandet av verksamheter från annan förvaltning i årsskiftet 2023/2024. En del av denna personal började redan innan årsskiftet och räknas därför inte med i tabellen. En liten ökning av antal timavlönade kan även noteras, vilket motsvarar 13,9 heltidsarbetare. Att minska användandet av timvikarier är fortsatt en prioriterad fråga inom förvaltningen.

Jämfört med föregående års höga personalomsättning så ser vi år 2024 en avsevärt lägre omsättning på 10,4%. Högst omsättning finner vi fortsatt bland socialsekreterarna, där vi i likhet med föregående år ligger något högre än GR-snittet.

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Rekryteringsutmaningarna avseende i första hand myndighetsutövande personal kvarstår. Utannonserade tjänster har vid flera tillfällen krävt ytterligare annonseringar innan de kunnat tillsättas.

Kompetensförsörjningen har stått högt på agendan även detta år och i likhet med föregående

år har fokus till stor del legat på avdelning unga. Insatser för att såväl behålla nuvarande medarbetare som attrahera nya har exempelvis varit införande av ett nytt arbetssätt på enheterna barn och unga 1 och 2, det så kallade FAS-systemet, som man hoppas ska skapa en bättre struktur och möjlighet till återhämtning. Man har också ökat grundbemanningen avseende utredande socialsekreterare genom att lägga ner säkerhetsteamet och omvandla dessa tjänster. Andra insatser för att behålla och utveckla medarbetarna på avdelningen har varit kompetenshöjande insatser i form av utbildningar i metoder såsom ABC (Alla barn i centrum) och FFT (Funktionell familjeterapi).

Aktivitetsplanen sprungen ur 2023 års workshop har under året reviderats. En ny tillkommen punkt är att medarbetarna på Sidenvägen nu kan köpa fika och mat som lagats av deltagare som ingår i arbetsmarknadsenhetens insatser. Ett sätt att tillvarata deltagarnas resurser och skapa arbetsglädje i vardagen för medarbetarna. En annan punkt är konkurrenskraftiga löner vilket förvaltningen arbetar aktivt med både gällande nylönesättningar och med stöd av den årliga löneöversynen.

Förvaltningen fortsätter att satsa på att bibehålla den höga trivseln och engagemanget. En medarbetardriven utbildningsinsats, Klarspråk, har erbjudits förvaltningens samtliga medarbetare. Ett annat exempel inom samma område är trivselgruppen där medarbetarna i likhet med tidigare år själva genomfört i en trivseldag för hela förvaltningen med fokus på roliga aktiviteter. Utöver det har kompetensutveckling inom suicidprevention via Suicide zero, "Våga fråga", erbjudits.

Arbetsmiljö

Nämndens arbetsmiljömål för 2024 är:

Att socialnämnden aktivt arbetar för involvering och delaktighet

Under 2024 togs ett nytag om förvaltningens arbete med styrkort utifrån ett antal nya chefer i förvaltningen. En utbildning och workshop hölls för att stärka och bibehålla arbetet.

Förvaltningsledningen beslutade att samtliga enheter skulle genomföra den första workshopen i den kommunövergripande satsningen utvecklande medarbetarskap under året. Detta som ett led i att stärka arbetsmiljön och det gemensamma ansvarstagandet. Majoriteten av enheterna har genomfört workshopen och ett fåtal har den inplanerad under första delen av 2025.

Under året har också en kommunövergripande utvärdering och revidering av det systematiska arbetsmiljöarbetet gjorts där Socialförvaltningen har representerats av en enhetschef. Förvaltningens chefer arbetar enligt rutin och med hjälp av arbetsmiljö-årshjulet samt verktyget Opus. Utifrån arbetsmiljömålet är detta ett tydligt exempel på hur medarbetares delaktighet säkras genom dialog på APT eller via skyddsombudet som arbetar tillsammans med chef.

Pulsmätningen kompletterar arbetsmiljöarbetet genom att mäta medarbetarnas trivsel och engagemang under tre tillfällen per år. Förvaltningen har fortsatt en hög svarsfrekvens på pulsmätningen med 79% 2024 års sista mätning. Även mätvärdena håller sig på höga nivåer generellt. Vi kan se att medarbetarnas upplevelse av involvering har ökat och att det öppna klimatet fortsatt är på en hög nivå.

Under hösten 2022-2023 genomfördes en ombyggnation av kontorslokalerna på Sidenvägen

för att anpassa lokalerna till både medarbetares och verksamhetens behov. Förändringen utvärderades under 2024 och resultatet visar att en övervägande majoritet av medarbetarna är nöjda med såväl de egna arbetsplatserna, konferenslokalerna samt samtals-och flexrum.

En särskild händelse inträffade på Sidenvägen som berörde ett antal medarbetare på avdelning unga. Händelsen anmäldes per rutin till arbetsmiljöverket som gjorde en tillsyn. En utredningsgrupp bestående av berörda enhetschefer, skyddsombud och HR-partner tillsattes. Tillsynen och den interna utredningen visade att arbetet som gjordes var bästa möjliga utifrån förutsättningarna och att förvaltningens rutiner avseende hot och våld är fullgoda. Förvaltningen valde att stärka det förebyggande arbetet med ett antal åtgärder såsom planering av utbildning avseende hot och våld och inrymningsövning. Planering och genomförande av aktiviteter kommer att fortsätta under 2025.

Arbetsskador och tillbud

Rapporterade incidenter	2023	2024	Differens
Arbetsskador	10	12	+2
Tillbud	18	21	+3

Under året har 21 tillbud och 12 arbetsskador rapporterats vilket innebär en mindre ökning på båda punkter. Precis som tidigare år berör majoriteten av inrapporterade tillbud hot om våld. Ett antal rörde en obehörig individ med koppling till klient som rört sig runt förvaltningens lokaler och agerat hotfullt mot personal. Förvaltningen arbetar aktivt med att tillbud ska inrapporteras för att stärka det förebyggande arbetet, varför ökningen inte ses som enbart negativ. Det förebyggande arbetet med hot och våld kommer att få än större fokus under 2025 utifrån tidigare nämnd händelse. Samtliga inkomna tillbud har analyserats och där behov har funnits har åtgärder gjorts.

Under året har 12 arbetsskador inträffat av blandad karaktär. Ungefär en tredjedel av dem berör den särskilda händelse som inträffade på Sidenvägen. Samtliga arbetsskador har utretts och åtgärder vidtagits vid behov i enlighet med rutin.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro (%)*	2023	2024	Differens
Total sjukfrånvaro	8,0%	7,2%	-0,8%
Kvinnor	8,3%	6,4%	-1,9%
Män	6,8%	9,9%	3,1%
<29 år	2,5%	1,9%	-0,6%
30-49 år	9,3%	9,1%	-0,2%
50 år>	7,4%	5,8%	-1,6%
Dag 1-14	2,5%	2,6%	0,1%
Dag 15-59	1,1%	1,0%	-0,1%
Dag 59>	4,4%	3,5%	-0,9%

*Avser samtliga anställningsformer inkl. timavlönade.

Den positiva trenden fortsätter och sjukfrånvaron har minskat ytterligare under 2024. Ett undantag som dock kan noteras är att mäns sjukfrånvaro har ökat. Den ökade sjukfrånvaron bland män kan till stor del härledas till att vi tog över verksamhet där det redan fanns pågående sjukskrivningar. Arbetsmiljö har varit ett stort fokus för förvaltningen under året med anledning av det fortsatt höga inflödet av ärenden. Enhetschefer har haft tät dialog med medarbetare för att fånga upp tidiga signaler såväl som ta emot förbättringsförslag och goda idéer. Att ha ett tydligt uppdrag och möjlighet att påverka är två viktiga friskfrämjande faktorer som förvaltningen arbetar med löpande genom medarbetarsamtal och tydliga samverkansrutiner.

Det är fortsatt den långa sjukfrånvaron som utmanar förvaltningen mest. Ett skifte avseende avdelningarnas sjukfrånvaro har dock skett där avdelning vuxna nu står för en något större del av sjukfrånvaron. Några mönster går inte ännu att urskilja, det rör sig om olika sjukdomstyper.

Förvaltningen har för närvarande 21 pågående rehabärenden vilket innebär en minskning om fyra jämfört med föregående år. Minskningen kan härledas till att medarbetare kommit tillbaka till ordinarie arbete och att efterföljande insatser har kunnat avslutats. Av dessa 21 ärenden är sju heltidssjukskrivna, sju deltidssjukskrivna och sju åter i ordinarie arbete men har olika efterföljande insatser. En knapp majoritet av våra rehabiliteringsärenden är ej arbetsrelaterade och bland dessa ärenden är den främst bakomliggande orsaken olika typer av fysiska sjukdomar.

Uppföljning av internkontroll vid årsbokslut 2024

Identifierad risk	Vad kontrolleras?	Frekvens uppföljning	Metod	Bedömning	Resultat och åtgärder
Att försörjningsstöd kostnaderna ökar	Att arbetsmarknadsinsatser verkställs skyndsamt	Del- och årsbokslut	Statistikavläsning		Ambitionen är att insatser ska verkställas inom två veckor från beviljande. Vid femton tillfällen av 274 har inskrivning inte kunnat verkställas inom två veckor. Utifrån volymen verkställda insatser samt att insatserna kunnat verkställas kort efter brytpunkten bedöms avvikelserna vara försumbara.
Bristande likabehandling	Att obehöriga personer ej går in i ärenden	Del- och årsbokslut	Stickprov		Under året har loggkontroll för medarbetare genomförts månadsvis av systemförvaltare. Kontrollen har baserats på en vecka per månad där 15 handläggare slumpmässigt har valts ut. Loggarna har sedan lämnats till ansvarig enhetschef som undersökt om dennes medarbetare har varit behöriga att gå in i de ärenden som loggarna visar, det vill säga att medarbetaren endast varit inne i de journaler och utredningar avseende enskilda som medarbetaren arbetar med. Under 2024 har 180 kontroller gjorts, samtliga har varit utan anmärkning.
	Att vi har en rättssäker handläggning inom vuxenområdet	Del- och årsbokslut	Granskning av handläggning		<p>Granskningen har genomförts av förvaltningens rättshandläggare vid ett tillfälle vardera under våren och hösten, vilken utgår från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om handläggning och dokumentation i socialtjänsten (SOSFS 2014:5).</p> <p>15 april granskades 28 utredningar fördelade på 15 socialsekreterare, varav 16 var utan anmärkning. De flesta anmärkningarna beror på brist av dokumentation av beslut vid avskrivna ärenden och bristande motivering av beslut följt av dokumentation av kommunikering av beslutsunderlag och underrättelse av beslut samt brist av dokumentation av handläggningsåtgärder.</p> <p>15 oktober granskades 29 utredningar fördelade på 15 socialsekreterare, varav 5 var utan anmärkning. De flesta anmärkningarna beror på brist på dokumentation av kommunikering av beslutsunderlag och underrättelse av beslut, brist av dokumentation av handläggningsåtgärder samt brist av dokumentation av beslut och bristande motivering av beslut.</p> <p>För att komma till rätta med bristerna anordnades en handläggarskola under hösten med inriktning på de identifierade bristerna. Ytterligare handläggarskola anses behövas för att komma till bukt med bristerna.</p>

Att vi använder
externa utförare
där kriminella
element finns
bland anställda

Kontroll av tillstånd
från IVO

Del- och
årsbokslut

Stickprov

I samtliga fall direktupphandling gjorts av tillståndspliktig verksamhet har tillstånd kontrollerats och i samtliga fall har tillstånden varit giltiga. I samtliga fall avrop har gjorts på ramavtalsupphandlad, tillståndspliktig verksamhet har Adda kontrollerat tillstånd, även i dessa fall har de varit giltiga.

Uppföljning av privata utförare

Berört avtal	Vad har följts upp? T.ex. vilka mål, krav, riktlinjer, lagstiftning	Har lev. uppfyllt väsentliga mål och krav? (Ja/Nej)	Om Nej, vilka brister har iakttagits?	Hur påverkar bristerna nämndens verksamhet? T.ex. måluppfyllelse, ej uppfyllda lagkrav, ekonomi	Vilka åtgärder har vidtagits med anledning av iakttagna brister?
Adda Inköpscentral AB – Konsulentstött familjehemsvård 2019	Att privata utförare inom ramavtalet innehar ett aktuellt tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Uppföljningen rör huruvida kontroll av ramavtalets leverantörer har skett halvårsvis.	Ja.			
Adda Inköpscentral AB – HVB – Vuxna med missbruk 2019	Att privata utförare inom ramavtalet innehar ett aktuellt tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Uppföljningen rör huruvida kontroll av ramavtalets leverantörer har skett halvårsvis.	Ja.			
Adda Inköpscentral AB – HVB – Barn och unga 2022	Att privata utförare inom ramavtalet innehar ett aktuellt tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Uppföljningen rör huruvida kontroll av ramavtalets leverantörer har skett halvårsvis.	Ja.			

Kommentarer till avtalsuppföljningen som helhet: Uppföljning av privata utförare har utförts under året. Kontroll av ramavtalen har utförts under våren och hösten och avser perioden 2024-01-01 – 2024-12-31. Kontrollerna visar att alla leverantörer har haft gällande IVO-tillstånd under perioden. Inga brister har iakttagits hos utförare.

Uppföljningen av direktupphandlade privata utförare visar att kontroll har skett vid anlitande av leverantörer. Samtliga leverantörer som bedriver tillståndspliktig verksamhet har vid kontroll innehaft aktuellt tillstånd från IVO. Inga brister har iakttagits hos utförare.

I samband med uppföljningen har en brist i planen för uppföljning av privata utförare uppdagats. Enligt planen innebär uppföljningen att kontroll av IVO-tillstånd ska ske halvårsvis för samtliga leverantörer inom ramavtal samt vid anlitande för leverantörer utanför ramavtal. IVO-tillstånd krävs inte för alla typer av verksamheter som ryms under socialtjänstlagen. Det innebär i praktiken att majoriteten av de direktupphandlade utförarna inte kan kontrolleras enligt planen eftersom deras verksamheter inte kräver tillstånd från IVO. Syftet med planen för uppföljning av privata utförare är att socialtjänsten ska ha uppsyn över den lagstadgade verksamheten som överläts till privata utförare. Därav kan det finnas ett värde i att utveckla planen till att även innefatta uppföljning för verksamheter som inte är tillståndspliktiga.